

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาคกรกระทำคามผิดของเด็กและเยาวชนตลอดมา ในส่วนของระบบของศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งในคดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนเป็นผู้กระทำคามผิด โดยมีปรัชญาในการดำเนินคดีเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขและฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดให้กลับตัวเป็นพลเมืองดียิ่งกว่าการที่จะลงโทษให้สาสมกับความผิดที่กระทำเหมือนกับพิจารณาพิพากษาคดีธรรมดา¹ ที่ผู้ใหญ่เป็นผู้กระทำผิดที่มุ่งเน้นกระบวนการเพื่อค้นหาความผิดและลงโทษให้สาสมกับความผิดที่กระทำ โดยรัฐจะเข้าแทรกแซงอำนาจของบิดามารดาในการแสดงบทบาททำหน้าที่แทนบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดตามหลัก Parents Patriae ที่ถือว่ารัฐเสมือนผู้ปกครองทดแทน (Surrogate Parent)² เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้รับประโยชน์สูงสุด (the best interest of the children)

จากแนวความคิดดังกล่าว การเปิดทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2495³ นับเป็นการเริ่มต้นแห่งระบบการแก้ไขเยียวยาเด็กและเยาวชนที่ถูกต้องเหมาะสม โดยแยกปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำคามผิดออกจากกระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้ใหญ่ ทั้งกฎหมายได้บัญญัติให้มีการสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ภาวะแห่งจิต และสิ่งแวดล้อมทั้งปวงไปพร้อมกับการสอบสวน ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำคามผิด ซึ่งจะทำการศาลได้ทราบถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดก่อน แล้วจึงใช้มาตรการแก้ไขเด็กและเยาวชนด้วยวิธีการที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล ต่อมากระทรวงยุติธรรมได้เสนอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และกำหนดให้มีพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 ขึ้นเพื่อให้

¹ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534, มาตรา 82.

² วิชา มหาคุณ. (2541, มิถุนายน). "ข้อขัดแย้งในการจัดโครงสร้างกระทรวงยุติธรรม ศึกษาเฉพาะกรณีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน." *บทบัณฑิตย์, เล่มที่ 54, ตอน 2*. หน้า 126.

³ บุญเพราะ แสงเทียน. (2546). *กฎหมายเกี่ยวกับเยาวชนและครอบครัว แนวประยุกต์* (พิมพ์ ครั้งที่ 1). หน้า 25.

มีวิธีการพิจารณาที่แตกต่างออกไปจากศาลธรรมดา⁴ จนปัจจุบันกฎหมายที่บังคับใช้คือ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534

กระบวนการยุติธรรมไทยจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลนั้น มีความจำเป็นอย่างยั้งที่ตรงต้องได้รับความร่วมมือ การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมกันระหว่างองค์กรในกระบวนการยุติธรรม และจากทุกภาคส่วนในสังคม ซึ่งการที่จะพัฒนาหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมให้มี การเชื่อมโยงกันอย่างเป็นกระบวนการ มีระบบและมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันนั้น มีความจำเป็นต้องเสริมสร้างและพัฒนาการ ประสานความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีการดำเนินการหรือมีนโยบายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งต้องมีการส่งเสริมการพัฒนาการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคของประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานยุติธรรม

ด้วยบทบาทหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น กระทรวงยุติธรรมที่เป็นองค์กรหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม จึงได้มีการจัดรูปแบบของการประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรม ที่มีรูปแบบที่เป็นคณะกรรมการ เนื่องจากการแก้ไขปัญหาในองค์กรในกระบวนการยุติธรรม โดยสภาพไม่มีองค์กรใดองค์กรหนึ่งโดยลำพังที่จะแก้ไขได้ เนื่องจากขอบเขตอำนาจจำกัดเรื่องอำนาจหน้าที่ จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานกระบวนการยุติธรรมมาได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้ว คือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 ที่มีการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี โดยคณะกรรมการดังกล่าวมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน ในสมัยที่ศาลยุติธรรมยังไม่ได้มีการแยกออกจากกระทรวงยุติธรรมไปเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และต่อมาในปี พ.ศ. 2544 ได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดดังกล่าวให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จนกระทั่งได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ที่เป็นการปรับปรุงเชิงโครงสร้างครั้งใหญ่ของกระบวนการยุติธรรมของไทย โดยมีการจัดตั้งองค์กรใหม่ที่มีความสำคัญในเชิงบูรณาการระหว่างองค์กรและการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น รวมถึงกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มาทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักและองค์กรสนับสนุนในกระบวนการยุติธรรม

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ได้กำหนดวิธีการพิเศษที่กำหนดบทบาทของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมให้ปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดให้แตกต่างไปจากการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ที่กระทำความผิดหลายประการด้วยกัน เช่น เมื่อมีการจับกุมเด็กหรือเยาวชน เจ้าพนักงานผู้จับกุมหรือควบคุมเด็กหรือเยาวชนต้องแจ้งการจับกุมหรือควบคุมไปยังผู้อำนวยการสถานพินิจโดยไม่ชักช้า และเมื่อพนักงานสอบสวนสอบถามปากคำเด็กหรือเยาวชนแล้ว

⁴ พัลลภ พิสิษฐ์สังฆการ. (2535). **คำอธิบายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว**. หน้า 25.

ต้องส่งตัวเด็กหรือเยาวชน ไปยังสถานพินิจ การควบคุมต่อไปหรือการปล่อยชั่วคราวย่อมเป็นเรื่องของผู้อำนวยการสถานพินิจ การสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็กหรือเยาวชนตลอดจนการทำรายงานและความเห็นเพื่อการดำเนินคดีกับเด็กหรือเยาวชนนั้นต่อไปก็เป็นภารกิจของผู้อำนวยการสถานพินิจ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ผู้อำนวยการสถานพินิจมีดุลพินิจในการทำความเห็นส่งไม่ฟ้องคดีส่งไปให้พนักงานอัยการพิจารณาส่งไม่ฟ้องเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดต่อศาล ถึงแม้ว่าจะมีพยานหลักฐานเพียงพอพิสูจน์ได้ว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นเป็นผู้กระทำผิดก็ตาม โดยเมื่อผู้อำนวยการสถานพินิจพิจารณาปัจจัยต่างๆ เกี่ยวกับตัวเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิด เช่น อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหาตลอดจนสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนและพฤติการณ์ต่างๆ แห่งคดีแล้วเห็นว่าเด็กหรือเยาวชนอาจกลับตัวเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องฟ้อง แต่เด็กหรือเยาวชนนั้นต้องยินยอมอยู่ในความควบคุมของสถานพินิจ ซึ่งจะเห็นได้ว่าบทบัญญัติที่ให้ผู้เสียหายต้องขออนุญาตต่อผู้อำนวยการสถานพินิจในการฟ้องคดีที่เด็กหรือเยาวชนกระทำ หรือการให้อำนาจผู้อำนวยการสถานพินิจในการทำความเห็นไม่ฟ้องคดีส่งไปให้พนักงานอัยการดังกล่าวมานั้นเป็นกระบวนการกั้นกรองคดี (Screening Process) ไม่ให้คดีบางประเภทเข้าสู่กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดี แต่อย่างไรก็ตาม ความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติกฎหมายทำให้เกิดมีปัญหามากหลายประการ เช่น เรื่องการตีความบทบัญญัติที่ว่า “เด็กหรือเยาวชนยินยอมอยู่ในความควบคุมของสถานพินิจ” ซึ่งจะต้องมีความหมายว่าเด็กหรือเยาวชนจะต้องเข้าไปอยู่ในสถานพินิจหรือไม่ ถ้าหากตีความว่าเด็กหรือเยาวชนจะต้องเข้าไปอยู่ในสถานพินิจเลยเหมือนกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดที่ถูกควบคุมตัวไว้ระหว่างการพิจารณาคดีโดยไม่ได้รับการประกันตัวมาตอนนี้ก็คงไม่มีที่ไ้เพราะจะคงไม่มีเด็กหรือเยาวชนผู้ใดยินยอม⁵ ซึ่งถ้าหากมีการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติของกฎหมายให้มีความเหมาะสม มีความกระชับชัดเจนและมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างพนักงานอัยการผู้อำนวยการสถานพินิจและศาล อันทำให้กระบวนการนี้สามารถนำมาใช้ได้ในทางปฏิบัติแล้วก็จะมิประโยชน์เป็นอย่างมากต่อหลายฝ่าย เช่น เป็นการลดภาระของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ และไม่ทำให้เด็กและเยาวชนเสียประวัติด้วย เป็นต้น⁶ อันจะเป็นการสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้งศาลเด็กและเยาวชนขึ้นมาเป็นพิเศษแยกจากศาลผู้ใหญ่

นอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ บัญญัติให้ผู้อำนวยการสถานพินิจดำเนินการสืบสวนและสอบสวนว่าข้อกล่าวหาอันมีมูลสมควรอนุญาตให้ผู้เสียหายฟ้องหรือไม่ ซึ่งผู้อำนวยการสถานพินิจชอบที่จะพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการฟ้องคดีของ

⁵ นิพนธ์ ใจสำราญ. (2542). **ตำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งนิติบัณฑิทยศกษา : รวมคำบรรยายภาคสอง ฅมัยที่ 51 ปีการศึกษา 2541.** หน้า 262.

⁶ แหล่งเดิม.

ผู้เสียหายด้วยว่าสอดคล้องกับพื้นฐานความคิดหรือเป้าหมายของการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนหรือไม่ด้วย นอกจากนี้การถอนฟ้องคดีอาญาเด็กและเยาวชนย่อมกระทำได้ แต่ก่อนที่ศาลจะอนุญาตให้ถอนฟ้อง ศาลต้องแจ้งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจทราบก่อน และถ้าผู้อำนวยการสถานพินิจพิจารณาโดยคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ ฐานะ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชน และพฤติการณ์ต่างๆ แห่งคดีแล้ว เห็นว่าเพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กหรือเยาวชน สมควรให้มีการคุมประพฤติ ผู้อำนวยการสถานพินิจอาจเสนอความเห็นต่อศาลเพื่อให้ศาลกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมประพฤติเด็กหรือเยาวชนได้

จากบทบาทและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น แม้เดิมศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นผู้กำกับดูแลงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เปรียบเสมือนสถานพินิจฯ เป็นมือในการแก้ไขเด็กตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ในปัจจุบันสถานพินิจฯ ไม่ได้อยู่ในการกำกับดูแลของศาลเยาวชนและครอบครัว ทำให้ทิศทางในการแก้ไขเด็กอาจไม่ตรงกัน ก่อให้เกิดความไม่เป็นเอกภาพในการแก้ไขเด็กได้ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นผู้ดูแลในการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็ก และให้การแก้ไขฟื้นฟู ตลอดจนฝึกอบรมเด็กและเยาวชนที่หลงกระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี โดยมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กเป็นหน่วยงานรองรับการดำเนินงานของศาลเยาวชนและครอบครัว⁷ ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ปัจจุบันสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจึงเป็นทั้งองค์กรที่ต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมและเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งควบคู่กับการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว เพราะเมื่อศาลเยาวชนและครอบครัวได้รับฟ้องคดีแล้ว ศาลจะส่งสำเนาคำฟ้องให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กทราบ และผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจะได้เสนอรายงานของสถานพินิจแสดงความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุและคำแนะนำวิธีการแก้ไขเด็กนั้นต่อศาลด้วย และภายหลังที่ศาลได้พิพากษาหรือสั่งใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างใดแล้ว สถานพินิจจะได้ดำเนินการแก้ไขเด็กต่อไปตามคำสั่งศาล ซึ่งถ้าศาลไม่มีเครื่องมือและหน่วยงานสนับสนุนก็ไม่อาจค้นหาสาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดและแก้ไขได้ คงได้แต่มุ่งลงโทษเพราะยังขาดหน่วยงานพิเศษที่มีอำนาจหน้าที่ในการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนรวมทั้งเสนอความเห็นต่อศาล เพื่อทราบสาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด ตลอดจนการสงเคราะห์และบำบัดแก้ไขให้เด็กและเยาวชนกลับตนเป็น

⁷ พระมหาพงศ์เพชร โพธิ์แดง. (2547). ศาลเยาวชนและครอบครัว: การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดทางอาญา. หน้า 64.

พลเมืองดี ฉะนั้น เมื่อได้มีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นในปี พ.ศ. 2494 จึงได้กำหนดให้มีหน่วยงานพิเศษดังกล่าวควบคู่ไปกับศาลคดีเด็กและเยาวชน อันได้แก่ “สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก” ทำหน้าที่สืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน เพื่อเสนอศาลคดีเด็กและเยาวชนให้ทราบสาเหตุแห่งการกระทำความผิด รวมทั้งดำเนินการบำบัด แก้ไข ฝึกอบรม และสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ตลอดจนดำเนินการคุมประพฤติเด็กและเยาวชนตามคำสั่งศาล⁸

กระบวนการในการดำเนินคดีอาญาทุกขั้นตอนตามปกติต้องสามารถควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจรัฐโดยมิชอบจากบุคคลในองค์กรในการดำเนินคดีอาญาของรัฐ การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจดังกล่าวนี้นอกจากจะเป็นไปในรูปแบบการควบคุมตรวจสอบภายในหน่วยงาน ซึ่งเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ต้องกระทำแล้ว ที่สำคัญก็จะต้องมีกฎหมายกำหนดกลไกควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจจากภายนอกด้วยและที่สุดจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของเจ้าพนักงานได้ การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจจากภายนอกคือการดูแลและคานอำนาจกันและกันระหว่างองค์กรต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมรวมถึงความรับผิดชอบ (Accountability) ในการบริหารงานยุติธรรมด้วย ส่วนการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้ก็คือการเปิดเผยและให้ประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของเจ้าพนักงานได้ การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐจากภายนอกและการเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงเพื่อควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้นี้จัดเป็นหลักการที่สำคัญยิ่งของหลักประชาธิปไตย⁹

ปัจจุบัน แนวทางการควบคุมตรวจสอบอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานพินิจของไทยยังไม่มีความเหมาะสมและเป็นมาตรฐาน ซึ่งจากการศึกษาพบว่าในต่างประเทศได้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา มีระบบการควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานพินิจที่มีความเหมาะสมและเป็นมาตรฐานมากกว่าของไทย ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงมาตรการควบคุมตรวจสอบอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานพินิจ เพื่อเป็นการดำเนินการให้ลุล่วงตามแนวคิดและเจตนารมณ์ของกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็ก และจะเป็นการควบคุมการใช้ดุลพินิจให้มีมาตรฐานที่แน่นอนมากขึ้น

⁸ ศิริชัย จันทรสว่าง. (2544). *กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน*. หน้า 7.

⁹ คณิต ฉนคร. (2540). *ความเป็นประชาธิปไตยในกระบวนการยุติธรรม รวมบทความด้านวิชาการ*. หน้า 429.

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาบทบาทของผู้อำนวยการสถานพินิจในการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชน รวมทั้งการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้อำนวยการสถานพินิจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534

1.2.2 เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศในการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้อำนวยการสถานพินิจ

1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับบทบาทของผู้อำนวยการสถานพินิจในการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชน

1.2.4 เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับบทบาทของผู้อำนวยการสถานพินิจในการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในอนาคต

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานพินิจในการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนทั้งในชั้นก่อนฟ้องเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอาญาต่อศาลคดีเด็กเยาวชนและครอบครัว และในชั้นพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจ จึงควรมีการควบคุมตรวจสอบและการถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้อำนวยการสถานพินิจ ซึ่งการควบคุมตรวจสอบและการถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้อำนวยการสถานพินิจในการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในต่างประเทศมีการกำหนดเงื่อนไขบางประการตามความเหมาะสมและมีมาตรการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดตามหลักนิติธรรม (Due Process) ได้แก่ การวางข้อกำหนดไว้ล่วงหน้าให้กับเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมนำไปประกอบการใช้ดุลพินิจวางข้อกำหนดให้กับเยาวชนผู้กระทำผิดไว้ในแนวทางการลงโทษที่เรียกว่า “Progressive Sanctions Guideline” การควบคุมตรวจสอบโดยคณะกรรมการเด็ก (Juvenile Board) การจัดตั้งคณะบุคคลที่เรียกว่า “A Youth Justice Committees” การควบคุมตรวจสอบโดยอัยการสูงสุดหรือผู้ว่าราชการจังหวัด และการกำหนดมาตรฐานกลาง เป็นต้น ซึ่งนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนชั้นเจ้าพนักงานของไทยให้สอดคล้องกับหลักการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนชั้นเจ้าพนักงานตามมาตรฐานสากลให้มากขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะศึกษาเฉพาะการควบคุมตรวจสอบและการถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้อำนวยการสถานพินิจในการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชน ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 50 มาตรา 55 มาตรา 63 มาตรา 64 และมาตรา 65 เท่านั้น โดยจะทำการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิจัยทางกฎหมาย (Legal Research) ทำการศึกษาและดำเนินการ โดยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ในลักษณะของการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยอาศัยข้อมูลจากบทบัญญัติของกฎหมาย แนวคำพิพากษาของศาล หนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ตลอดจนแหล่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา แล้วนำเสนอโดยวิธีการพรรณนาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย (Descriptive and Analytical Method) สรุปและเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมในการนำไปบังคับใช้ต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบบทบาทของผู้อำนวยการสถานพินิจในการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชน รวมทั้งการควบคุมตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้อำนวยการสถานพินิจ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534

1.6.2 ทำให้ทราบมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศในการควบคุมตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของเจ้าพนักงาน

1.6.3 ทำให้ทราบปัญหากฎหมายเกี่ยวกับบทบาทของผู้อำนวยการสถานพินิจในการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชน

1.6.4 ทำให้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับบทบาทของผู้อำนวยการสถานพินิจในการดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนในอนาคต